

SAPELE, SAPELI

Botanisk navn:	<i>Entandrophragma cylindricum</i> . Synonym: <i>E. tomentosum</i> . Familie: MELIACEAE
Udbredelse:	Tropisk Afrika
Andre vigtige handelsnavne:	Sapelli (DE, FR, BE), sapele, sapele mahogany (GB, WAN), sapeli Mahonie (NL), aboudikro (CI, FR, DE)
Kode iht. DS EN 13556:	ENCY

Veddets farve og struktur:

Kerneveddet er brunt og rødt. Splintveddet er middelbredt og adskiller sig farvemæssigt tydeligt fra kerneveddet. Splintveddet er lysegråt til gulligt. Kerneveddet er i frisk tilstand rosa til rødt men eftermørkner ofte til rødbrunt. Vækstzonegrænserne viser sig som fine marginale bånd af grundvæv (parenkym), der ikke altid er synlige med det blotte øje. I tangentielle snit viser grundvævet (parenkymet) sig i nogle tilfælde som fine årer. Træet har en karakteristisk duft, i det friske træ syrlig men efterhånden mere i retning af cedertræ. Spiralvækst forekommer ofte og viser sig som regel i radiære snit som karakteristiske blanke striber.

Egenskaber:

Massefylde frisk [kg/m ³]		690 – 890 – 1065
Massefylde tørret (12-15% u) [g/cm ³]		0,59 – 0,65 – 0,73
Trykstyrke u ₁₂₋₁₅ [N/mm ²]		51 – 60
Deformationsstyrke u ₁₂₋₁₅ [N/mm ²]		90 – 104
Elasticitetsmodul (bøjning) u ₁₂₋₁₅ [N/mm ²]		10000 – 13800
Slagsejhed [kJ/m ²]		45 – 67
Brinell-hårdhed ⊥ på årer u ₁₂₋₁₅ [N/mm ²]		23 – 27
Tørringssvind (frisk til u ₁₂₋₁₅)	radiært [%]	2,5
	tangentielt [%]	4,5
Differentielt svind [%/%]	radiært	0,19 – 0,24
	tangentielt	0,26 – 0,32
pH-værdi (suspension)		4,4
pH-værdi (overflade)		5,1
Naturlig bestandighed (DIN-EN 350-2)	fra naturlige skove	klasse 3

Bearbejdighed:

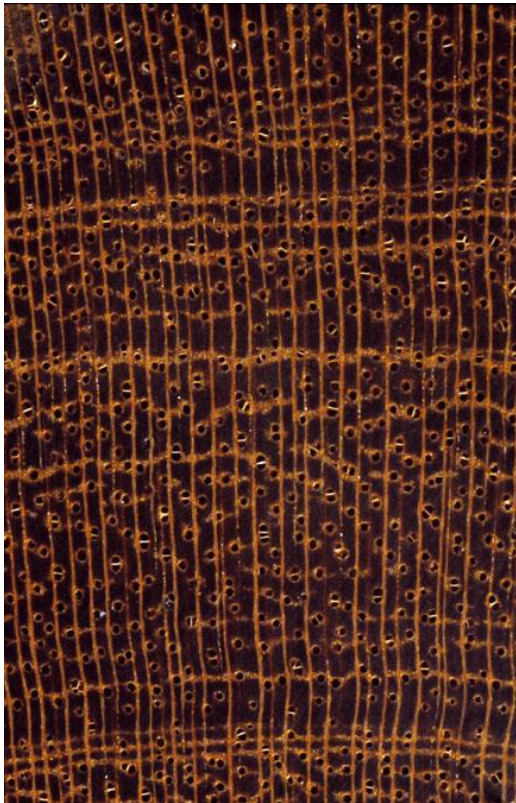
Træet er nemt at bearbejde med alle typer værktøj. Kun ved kraftig spiralvækst kan især radiære snit udvise tendens til udvining. Sapele er velegnet til spåntagning og stemning. Søm og skruer holder godt, men forboring anbefales. Limbarhed god.

Tørring:

Træet tørrer forholdsvis hurtigt, men tørreprocessen skal styres nøje, idet træet har stærk tendens til forvridding.

Anvendelse:

Benyttes både udendørs og indendørs. Særlig velegnet til: Udendørsbyggeri uden jordkontakt, dekorativ finer (især spejlfiner), skrællefiner (til krydsfiner), rammekonstruktioner (vinduer, husdøre, udestuer), væg- og loftsbeklædninger (indendørs), møbler.

Makroskopisk tværsnit af Sapele
(10x forstørrelse)

Overflade af Sapele
(radiært snit)

WE MAKE THE WORLD LAST LONGER

Overfladebehandling:

Sapele er en uproblematisk træsort, der er nem at overfladebehandle. Sugeevnen er ringe (splintved middel, EN 350-2:1994). Veddets høje indhold af garvesyre (tanniner) bevirker, at beslag af jern kan korrodere i vådt træ og medføre kraftige misfarvninger ved udfældning af tanninforbindelser.

Behandlingssystemer:

De her præsenterede behandlingssystemer sikrer maksimal levetid og kvalitet.

Som udgangspunkt er det muligt at sammensætte andre behandlingssystemer, men det anbefales at drøfte disse med Teknos på forhånd.

Vejledninger til påføring findes i de tekniske datablade for pågældende produkter.

Vinduer, døre, udestuer og skodder:

Systembehandling	Transparent
Træbeskyttelse	GORI 356 / TEKNOL AQUA 1410-01
Grunding	AQUAPRIMER 2900-22
Mellembehandling	AQUAFILLER 6500-01
Topcoat	AQUATOP 2600-9X

Systembehandling	Dækkende
Træbeskyttelse	GORI 356 / TEKNOL AQUA 1410-01
Grunding	ANTISTAIN AQUA 2901-52
Mellembehandling	ANTISTAIN AQUA 2901-52
Topcoat	AQUATOP 2600-2X

Systembehandling	Farveløs
Træbeskyttelse	GORI 356 / TEKNOL AQUA 1410-01
Mellembehandling	AQUAFILLER 6500-01
Topcoat	AQUATOP 2600-6X

Yderligere oplysninger: Teknos A/S
Industrivej 19
DK-6580 Vamdrup
Tel: +45 76 93 94 00
www.teknos.com

WE MAKE THE WORLD LAST LONGER

Træ er et ganske unikt materiale, både smukt og alsidigt

De forskellige træsorter har yderst varierende egenskaber, så konserverende og dekorativ overfladebehandling må derfor fastsættes individuelt.

Dette datablad har til formål at gennemgå særlige forhold og problemstillinger ved behandling af nogle vigtige træsorter.

Databladet er udarbejdet i samarbejde med Johann Heinrich von Thünen-Institut i Hamburg.

For første gang er veddets pH-værdier blevet målt som en vigtig kemisk parameter.

Begrundelsen er, at koncentrationen af udvaskede stoffer som garvesyre (tanniner) afhænger af pH-værdien.

Korrekt overfladebehandling og rationelt valg af behandlingssystemer kan foretages langt sikrere under brug af de af Thünen-Institutet oplyste parametre for den konkrete træsort.

Samtlige de behandlingssystemer, der fremgår af dette datablad, er udvalgt med maksimal levetid og kvalitet for øje, men må kun betragtes som vejledende. Det tilrådes altid at teste i praksis.

Den brede vifte af anvendelsesområder og krav til de komponenter, der skal behandles, kan nødvendiggøre tilpasning af metoderne.

Teknos' tekniske afdeling bistår gerne ved valg af konkret behandlingssystem.

WE MAKE THE WORLD LAST LONGER